

खोप सूई विकासको लागि मेडिकल टर्मिनोलोजीको शब्दावली

COVID-19 खोप कार्यक्रम को लागी संचार समर्थन

Glossary of Medical Terminology for
Immunisation and Vaccine development

Produced by Health and Social Policy Branch NSW Ministry of Health, NSW Multicultural Health Communication Service, NSW Refugee Health Service and School of Population Health, University of New South Wales

UNSW
SYDNEY

COVID-19 खोप कार्यक्रम को लागी संचार समर्थन

यो शब्दावली सामुदायिक संगठन, अनुवादक र दोभाषे, द्विभाषी कामदारहरू र समुदायका नेताहरूलाई खोप विकास र कार्यान्वयनको बारेमा अझ राम्ररी बुझ्न र संवाद गर्न मद्दत गर्नकलागि विकसित गरिएको थियो।

आस्वीकरण

यस शब्दावलीको उद्देश्य खोप र खोप विकासको बारेमा जटिल चिकित्सा शब्दावलीलाई सरल भाषाको अर्थ प्रदान गर्नु हो। यो जानकारी केवल एक संदर्भ सामाग्रीको रूपमा मात्र प्रयोग गरिनु पर्दछ।

यदि तपाईं प्रतिक्रिया प्रदान गर्न चाहनुहुन्छ वा सूचीमा नयाँ शब्द वा थप चाहनुहुन्छ भने कृपया सह-प्राध्यापक होली सीललाई h.seale@unsw.edu.au वा +61 (02) 9385 3129 मा सम्पर्क गर्नुहोला।

स्वीकृती

यस संसाधनको विकासकर्ताहरू:

- Associate Professor Holly Seale, School of Population Health, University of New South Wales
- Lisa Woodland, Director, NSW Multicultural Health Communication Service
- Dr Kylie Quinn, School of Health and Biomedical Sciences; RMIT University
- Dr Sabira Shrestha, National Centre for Immunisation Research and Surveillance (NCIRS)
- Vicky Jacobson, Coordinator, Refugee Health Network Queensland
- Dr Carissa Bonner, The School of Public Health, University of Sydney

विशेष धन्यवाद:

हामी शब्दावली समीक्षाका लागि निम्नलिखित व्यक्तीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छौं।

- Associate Professor Christopher Blyth, Wesfarmers Centre of Vaccines and Infectious Diseases, Telethon Kids Institute.
- Dr Nadia Chaves
- Benine Muriithi, Patricia Argüello de Avila and Mariam Elliott, Refugee Health Network Queensland
- Fartih Karakas and Ismail Akinci, All Graduates
- Dr Jan Fizzell, Senior Medical Advisor, Public Health Response Branch, NSW Health

धन्यावाद प्राप्त

स्वास्थ्य साक्षरता प्रयोगशाला जसले उनीहरूको अनलाईन वास्तविक-समय सम्पादन प्रयोग गरी शब्दकोष परिक्षण गरेकस छन् (*Ayre, J., et al. (2021). Sydney Health Literacy Lab (SHLL) Health Literacy Editor*).

उपलब्ध: <https://hdl.handle.net/2123/24642>

सूची

A 4

M 14

B 6

N 15

C 7

P 16

D 9

R 17

E 10

S 18

H 11

T 19

I 12

V 20

L 13

W 21

A

Adverse event (reaction)

Any unexpected or serious effect that happens after a vaccine or medicine. Something that was not expected to happen.

प्रतिकूल घटना (प्रतिक्रिया)

कुनैपनी अप्रत्याशित वा गम्भीर प्रभाव जुन खोप वा औषधी पछि देखा पर्दछ। केहिकुरा जुन हुने भनेर आशा गरिएको थिएन।

Adverse event following immunisation (AEFIs)

An unexpected effect that happens after vaccination. The vaccine may have not been the reason for the problem.

खोप पछिको प्रतिकूल घटना (AEFIs)

खोप लगाएपछि हुने एक अप्रत्याशित प्रभाव। खोप समस्याको कारण नभएको पनि हुन सक्छ।

Advisory Committee on Vaccines (ACV)

A group of experts that gives medical and scientific advice. The group talks to the Australian Government's Minister for Health and the Therapeutic Goods Administration (TGA). They give advice on issues about vaccine safety and use.

खोप सम्बन्धी सल्लाहकार समिती (ACV)

विशेषज्ञहरूको समूह जसले चिकित्सा र वैज्ञानिक सल्लाह दिन्छ। यो समूहले अष्ट्रेलिया सरकारको स्वास्थ्य मन्त्री र चिकित्सकीय सामान प्रशासन (TGA) सँग कुरा गर्दछ। उनीहरूले खोपको सुरक्षा र प्रयोगको बारेमा सल्लाह दिन्छन्।

Antibody

When the body gets sick or gets a vaccine, the body will make antibodies to protect it against that disease. The body can then recognise the germs when that same disease happens again.

एन्टिबडी

जब शरीर बिरामी हुन्छ वा एउटा खोप लगाईन्छ, शरीरले त्यो रोगबाट आफूलाई बचाउनको लागि एन्टिबडीहरू बनाउँदछ। यसपछाडि फेरि उही रोग लाग्दा शरीरले त्यसका जीवाणुहरूलाई चिन्न सक्दछ।

Antigen

A foreign (external) substance like bacteria, viruses, or fungi that cause infection and dis-ease if they get inside the body . The immune system detects them and produces antibodies to fight them.

एन्टिजेन

ब्याक्टेरिया, भाइरस, वा फङ्गी जस्तो एक बाहिरको (बाह्य) पदार्थ, यदि तिनीहरू शरीर भित्र पस्यो भने संक्रमण र अक्षम पार्ने सक्दछ। प्रतिरक्षा प्रणालीले तिनीहरूलाई पत्ता लगाउँदछ र तिनीहरूलाई प्रतिरोध गर्न एन्टिबडीहरू उत्पादन गर्दछ।

Adjuvant

An adjuvant is an ingredient used in some vaccines. It helps our bodies make a stronger immune response. The adjuvant works together with other parts of the vaccine. They have been used in some vaccines for over 70 years.

एड्जुवन्ट (सहयोगी)

एउटा एड्जुवन्ट (सहयोगी) केही खोपहरूमा प्रयोग हुने तत्व हो। यसले हाम्रो शरीरलाई अझ राम्रो प्रतिरोधात्मक प्रतिक्रिया बनाउन मद्दत गर्दछ। एड्जुवन्ट (सहयोगी)ले खोपका अन्य भागहरूसँग मिलेर काम गर्दछ। तिनीहरू ७० वर्ष भन्दा अगाडी देखि खोपहरूमा प्रयोग भैरहेका छन्।

Anaphylaxis

A quick and serious allergic reaction. This could be a reaction to food or medicine. Symptoms can include breathing difficulties, loss of consciousness and a drop in blood pressure. The person will need urgent medical attention and can sometimes die.

एनाफ्लेक्सिस

एक द्रुत र गम्भीर एलर्जी प्रतिक्रिया। यो खाना वा औषधीको प्रतिक्रियाले हुन सक्छ। लक्षणहरूमा सास फेर्न गाह्रो हुनु, चेतना गुमाउनु र रक्तचाप कम हुनु समावेश छन्। व्यक्तिलाई तत्काल मेडिकल ध्यानाकर्षण चाहिन्छ र कहिलेकाँही मर्न पनि सक्छन्।

A Cont'd

Association A link between one event taking place at the same time as another event. The fact that they are happening together does not prove that one event caused the other event.	सम्बन्ध एउटा घटना भएकै समयमा अर्को घटना हुनुबीचको सम्बन्ध। दुवै घटनाहरू एकै समयमा भइरहेको छ भन्ने तथ्यले एउटा घटनाले अर्को घटनालाई निम्त्याएको हो भनेर प्रमाणित गर्दैन।
Asymptomatic Someone with no sign of infection.	एसिम्प्टोमेटिक शंक्रमनको कुनैपनी संङ्केत नभएको कोही व्यक्ती।
Attenuated vaccine Live vaccines use a less strong (or attenuated) form of the germ that causes a disease. These vaccines are like the natural infection that they help prevent. They create a strong and long-lasting immune response.	एटेनटेड खोप प्रत्यक्ष खोपले रोग सार्ने कम बलियो (वा दुर्बल) प्रकारको किटाणु जसले गर्दा रोग लाग्ने गर्दछ। यी खोपहरू प्राकृतिक संक्रमण जस्तै हुन् जुन उनीहरूले रोक्नलाई मद्दत गर्छन्। तिनीहरूले एउटा बलियो र दिगो स्थायी प्रतिरक्षा प्रतिक्रिया सिर्जना गर्दछ।
Australian Technical Advisory Group on Immunisation (ATAGI) A group of experts that helps the Government to make decisions on the use of vaccines in Australia.	दि अष्ट्रेलियन टेक्निकल एडभाईजरी ग्रुप अन ईमुनाईजेसन (खोपका लागि अष्ट्रेलियाली प्राविधिक सल्लाहकार समूह) (ATAGI) अष्ट्रेलियामा खोपको प्रयोग सम्बन्धी निर्णय लिन सरकारलाई सहयोग पुर्याउने विज्ञहरूको समूह।
Australian Immunisation Register An electronic register that contains information on all vaccines given to all Australians.	अष्ट्रेलियाली खोप रजिष्टर एउटा इलेक्ट्रोनिक रजिष्टर जसले सबै अष्ट्रेलियालीहरूलाई दिइएका खोपहरूका बारेमा जानकारी समावेश गर्दछ।

B

Batch assessment

A process of checking that the vaccines used in Australia are of high quality. The Therapeutic Goods Administration will do these checks.

समुह मूल्यांकन

अष्ट्रेलियामा प्रयोग गरिने खोपहरू उच्च गुणस्तरको छन् भनेर जाँच गर्ने प्रक्रिया। थेराप्युटिक गुड्स एडमिनिस्ट्रेशन (Therapeutic Goods Administration) ले यी जाँचहरू गर्नेछन्।

Boost (Booster injection)

An additional vaccine after the first one, given to either build up better immunity or to make sure the immunity lasts longer.

बुष्ट (थप खोप)

पहिलो खोप पछि लगाईने थप खोप, या त राम्रो प्रतिरक्षा निर्माण गर्नको लागि दिईन्छ वा प्रतिरक्षा लामो समयसम्म रहोस् भन्ने कुराको सुनिश्चित गर्न लगाईन्छ।

C

Coalition for Epidemic Preparedness Innovations (CEPI)

An international organisation that will help many countries gain access to COVID-19 vaccines. It will help governments, including lower income countries, to access safe and effective vaccines for 20% of their population.

दि कोलियसन फर ईपिडेमिक प्रपेयर्डनेस ईन्निभेसन (महामारीको लागि गठबन्धन तयारी आविष्कार) (CEPI)

एउटा अन्तर्राष्ट्रिय संस्था जसले धेरै देशहरूलाई COVID-19 खोपहरू पहुँच गर्न मद्दत गर्नेछ। यसले कम आय भएका देशहरू सहित सरकारहरूलाई उनीहरूको २०% जनसंख्याको लागि सुरक्षित र प्रभावकारी खोपहरूको पहुँच दिन मद्दत गर्दछ।

Cell culture

Using cells grown in liquid to make vaccine ingredients.

कोषाणुको मूल्याङ्कन

खोप सामग्रीहरू बनाउन तरलमा हुर्केका कोषिकाहरूको प्रयोग।

Clinical Trial

A type of research study. People either receive a new vaccine or are in the control group. The control group may receive a different vaccine or a placebo, meaning a simple substance with no effects on the body. Participants usually do not know which group they are in. Scientists test the safety and benefits of new vaccines.

क्लिनिकल परीक्षण

एक प्रकारको अनुसन्धानात्मक अध्ययन। यसमा व्यक्तिहरूले या त नयाँ खोप प्राप्त गर्छन् वा नियन्त्रण समूहमा हुन्छन्। उक्त नियन्त्रण समूहले फरक खोप वा प्लेसबो प्राप्त गर्न सक्दछ, यसको अर्थ शरीरमा कुनै प्रभाव नपार्ने साधारण पदार्थ हो। साधारणतया सहभागीहरूलाई उनीहरू कुन समूहमा छन् भन्ने थाहा हुँदैन। वैज्ञानिकहरूले नयाँ खोपहरूको सुरक्षा र फाइदाहरू परीक्षण गर्छन्।

Cold chain

Shipping and storing vaccines at the correct temperature.

चिसो स्थान

सही तापक्रममा खोपहरू ढुवानी र भण्डारण गर्ने।

Combination vaccine

Combination vaccines take two or more vaccines that could be given individually and put them into one shot.

संयोजन खोप

संयोजन खोपहरूले दुई वा बढी खोपहरू लिईन्छ जुन व्यक्तिगत रूपमा दिन सकिन्छ र तिनीहरूलाई एक मात्रामै राखिन्छ।

Convalescent plasma

Plasma is the liquid part of blood. It is collected from a person after they have had an infection. The liquid contains antibodies against the germ. Sometimes this plasma can be given to other people to prevent them getting sick or to help them get better.

कन्बलेसेन्ट प्लाज्मा

प्लाज्मा रगतको तरल भाग हो। यो एक व्यक्तिबाट संक्रमण भएपछि संकलित गरिन्छ। तरलमा कीटाणु विरुद्ध एन्टिबडीहरू समावेश हुन्छ। कहिलेकाँही यो प्लाज्मा अरु व्यक्तिहरूलाई पनि दिन सकिन्छ तिनीहरूलाई बिरामी हुनबाट बचाउन वा तिनीहरूलाई अझ राम्रो बनाउन मद्दत गर्दछ।

Conjugate vaccine

The joining together of two compounds (usually a protein and polysaccharide) to increase a vaccine's effectiveness.

संयुक्ती खोप

दुई यौगिकहरूलाई एक साथ खोपको प्रभावकारिता बढाउन मिसाउने (सामान्यतया प्रोटीन र पोलिसेकेराइड)।

Control group

A group of people who do not receive the vaccine or drug being tested. Instead, they may get the normal intervention (drug, vaccine, or treatment), a placebo or nothing. The aim of the trial is to compare what happens in each group. The results must be different enough between the two groups to prove that the difference has not just occurred by chance.

A placebo is a 'dummy' treatment, such as a sugar pill, that looks the same.

नियन्त्रण समूह

व्यक्तिहरूको एक समूह जसलाई खोप वा औषधी परीक्षण लिईएको छैन। यसको सट्टामा, तिनीहरूले सामान्य हस्तक्षेप (औषधि, खोप, वा उपचार), एक प्लेसबो वा केही पाउन सक्दछन्। परीक्षणको उद्देश्य प्रत्येक समूहमा के हुन्छ भनेर तुलना गर्नु हो। परिणामहरू दुई समूहहरूको बीच पर्याप्त रूपमा भिन्न हुनुपर्दछ भन्ने प्रमाण दिनको लागि हो ता कि भिन्नता संयोगले मात्र भएको हैन।

एउटा प्लेसबो एक 'नक्कली' उपचार हो, जस्तै चिनीको गोली, त्यो उस्तै देखिन्छ।

Contraindication

An illness (or health condition) that increases the risk for a serious adverse health consequence.

अभिमत

गम्भीर प्रतिकूल स्वास्थ्य परिणामको लागि जोखिम बढाउने एक बिरामी (वा स्वास्थ्य अवस्था)।

COVAX

An international partnership that aims to support the development and delivery of the COVID-19 vaccines fairly around the world.

कोभ्याक्स

एउटा अन्तर्राष्ट्रिय साझेदारी जसले विश्वभर निष्पक्ष रूपमा COVID-19 खोपहरूको विकास र वितरण गर्ने कार्यलाई समर्थन गर्दछ।

D

Deltoid

A muscle in the upper arm where vaccine is given.

डेल्टोईड

पाखुराको माथिल्लो मांसपेशी जहाँ खोप दिइन्छ।

Dose

An amount of a medicine or drug taken.

मात्रा

औषधि वा औषध लिईएको मात्रा।

Dosing error

When medicines are given in the wrong amount, at the wrong time point or to the wrong person.

मात्रमा त्रुटि

जब औषधिहरू गलत मात्रामा, गलत समय बिन्दुमा वा गलत व्यक्तिलाई दिइन्छन्।

E

Efficacy

How well a vaccine works during a research study.

प्रभावोत्पादकता

एउटा खोप अनुसंधान अध्ययन को समयमा कतिको राम्ररी काम गर्दछ।

Effectiveness

How well a vaccine works in the real world.

प्रभावकारिता

वास्तविक विश्वमा खोपले कतिको राम्ररी काम गर्दछ।

Epidemic

A widespread amount or rapid increase of an infectious disease in a community at a particular time. More cases than normal.

महामारी

विशेष समयमा समुदायमा संक्रामक रोगको व्यापक मात्रामा वा द्रुत गतिमा वृद्धि। रोगको सामान्य भन्दा बढी मामिलाहरू।

Elimination of infection

Zero cases of an infection in a specified geographic area (i.e. a country). Example: Measles in Australia.

खोपको उन्मूलन

निर्दिष्ट भौगोलिक क्षेत्रमा शून्य संक्रमणको केसहरू (अर्थात् एउटा देश)। उदाहरण: अष्ट्रेलियामा दादुरा।

Eradication

Zero cases of the germ in the entire world. Example: Smallpox.

उन्मूलन

सम्पूर्ण विश्वमा जीवाणुको शून्य केसहरू। उदाहरण: बिफर।

H

Herd immunity

When most people in a community have protection against an infection. High levels of protection make it more and more difficult for the germ to pass from person to person. This can successfully stop the spread of disease in the community.

बथानको प्रतिरक्षा

जब एउटा समुदायमा अधिकांश व्यक्तिहरूलाई एक संक्रमण विरुद्ध संरक्षण हुन्छ। उच्च स्तरको सुरक्षाले कीटाणुलाई एउटा व्यक्तिबाट अर्कोमा जान दिनको लागि अझ गाह्रो बनाउँदछ। यसले समुदायमा रोग फैलावट सफलतापूर्वक रोक्न सक्छ।

I

Immune system

The body's system for identifying and killing germs to protect us against infection and disease. It involves making antibodies that move in the blood, recognize foreign substances like bacteria and viruses, and attach to them. It signals to the body to get rid of the foreign substances.

प्रतिरक्षा प्रणाली

संक्रमण र रोगबाट हामीलाई बचाउनको लागि कीटाणुहरू चिन्न र मार्नको लागि शरीरको प्रणालीले । यसमा एन्टिबडीहरू बनाउनु पर्दछ जुन रगतमा जान्छ, ब्याक्टेरिया र भाइरस जस्ता बाह्य पदार्थहरूलाई चिन्दछ, र तिनीहरूमा टाँसिन्छन्। यसले शरीरलाई बाह्य पदार्थहरूबाट मुक्ती पाउनको लागि संकेत दिन्छ।

Immune response

The immune response is how your body recognizes and defends itself against bacteria, viruses, and substances that appear foreign and harmful.

प्रतिरक्षा प्रतिक्रिया

प्रतिरक्षा प्रतिक्रिया भनेको तपाईंको शरीरले ब्याक्टेरिया, भाइरस, र बाह्य तथा हानिकारकको पदार्थहरू चिन्ने र आफूलाई यसबाट बचाउने प्रक्रिया हो।

Immunity

Being able to avoid getting sick or avoid getting infected when exposed to a germ. Your body builds this immunity by either being exposed to the germs or by getting a vaccine. Your immune system has a "memory"- it can remember germs that it has seen previously and knows how to attack them.

प्रतिरक्षण

बिरामी हुनबाट बच्न वा जीवाणुको सम्पर्कमा पर्दा संक्रमित हुनबाट जोगिन सक्ने क्षमता। कीटाणुहरू संग देखा परेर वा खोप लगाएर तपाईंको शरीरले यस प्रतिरोधात्मक क्षमता विकास गर्दछ। तपाईंको प्रतिरक्षा प्रणालीमा "स्मृति" छ - यसले कीटाणुहरू सम्झन सक्छ जुन यो पहिले देखिएको थियो र तिनीहरूलाई कसरी आक्रमण गर्ने थाहा हुन्छ।

Immunisation

The process of developing immunity to an infection, usually by getting vaccinated.

खोप

सामान्यतया खोप लगाएर, संक्रमण प्रतिरोधात्मक क्षमता विकासको प्रक्रिया।

Inactivated vaccine

A vaccine made from a germ that has been killed. The germ is killed either by high heat or by chemicals. When this killed germ is injected into your body, it helps your immune system learn to find the germ, without the risk of getting sick.

निस्क्रिय खोप

मारिसकेको कीटाणुबाट बनेको खोप। कीटाणु उच्च ताप वा रसायनले मारिन्छ। जब यो मारिएको कीटाणु तपाईंको शरीरमा इंजेक्सन गरिन्छ, यसले बिरामी हुने जोखिमबिना, तपाईंको प्रतिरक्षा प्रणालीलाई कीटाणु फेला पार्न मद्दत गर्दछ।

L

Lipid

Lipid is fat that is used to make a protective bubble around the mRNA in mRNA vaccines. mRNA is a type of small molecule. mRNA is very weak and breaks down quickly in the body if it is not protected. Once the mRNA is transported into the cell, it is broken down inside the cell.

लिपिड

लिपिड बोसो हो जुन mRNA खोपहरूमा mRNA वरिपरिको आवृत्ति बनाउन प्रयोग गरिन्छ। mRNA सानो अणुको एक प्रकार हो। mRNA धेरै कमजोर हुन्छ र यदि यो सुरक्षित गरिएको छैन भने, शरीरमा छिटो टुक्रिन्छ। mRNA कोषिकामा सारेपछि यो कोषिका भित्र टुक्रिन्छ।

M

Messenger RNA (mRNA)

A type of small molecule that your cells use as instructions to make protein. mRNA tells your cells how to put together a specific protein using building blocks (called amino acids). You have many millions of mRNA molecules in your body at any one time- all being used to make proteins.

म्यासेञ्जर RNA (mRNA)

एक प्रकारको सानो अणु जसलाई तपाईंको कोषिकाहरूले प्रोटीन बनाउन निर्देशनको रूपमा प्रयोग गर्दछन्। mRNA ले तपाईंको कोषिकाहरूलाई आधारभूत तत्वहरू (एमिनो एसिड भनिन्छ) को प्रयोग गरेर कसरी विशिष्ट प्रोटीन सँगै राख्ने भनेर बताउँछ। तपाईंको शरीरमा कुनै पनि समयमा mRNA को लाखौं अणुहरू हुन्छन् - ती सबै प्रोटीन बनाउन प्रयोग भइरहेका हुन्छन्।

mRNA vaccine

mRNA vaccines teach our cells how to make a harmless protein—or even just a piece of a protein. This protein activates an immune response inside our bodies. That immune response, which produces antibodies, is what protects us from getting very unwell if the real virus enters our bodies.

mRNA खोप

mRNA खोपहरूले हाम्रो कोषिकाहरूलाई हानीरहितप्रोटीन वा प्रोटीनको केही अंश मात्र कसरी बनाउने भनेर सिकाउँछ। यस प्रोटीनले हाम्रो शरीर भित्र प्रतिरक्षा प्रतिक्रिया सक्रिय गर्दछ। प्रतिरक्षा प्रतिक्रिया, जसले एन्टिबडीहरू उत्पादन गर्दछ, त्यो यही हो जुन हामीलाई यदि वास्तविक भाइरस हाम्रो शरीरमा प्रवेश गर्दछ भने धेरै अस्वस्थ हुनबाट जोगाउँदछ।

Morbidity

Illness that happens due to a specific infection or condition.

मोर्बिडिटी

एउटा विशेष संक्रमण वा अवस्थाका कारण हुने रोग।

Mortality

Deaths that happen due to a specific infection or condition.

मृत्यु दर

एक विशेष संक्रमण वा अवस्थाका कारण हुने मृत्युहरू।

Multi-dose vial

The containers (vials) hold more than one dose of a medicine or vaccine in a single vial.

बहु-मात्रा भएको शीशी

कन्टेनर (शीशी) जसमा एक मात्रा औषधि वा खोप एक भन्दा बढी खुराकहरू हुन्छ।

N

Neutralisation

One way that our immune system can protect us from an infection. Our immune system makes antibodies that stick all over the surface of a virus. When the virus tries to stick onto our cells, the antibodies get in the way and stop the virus from getting into our cells. They also help other parts of the immune system recognise and destroy the virus

तटस्थता

हाम्रो प्रतिरक्षा प्रणालीले हामीलाई संक्रमणबाट बचाउन सक्ने एउटा तरिका। हाम्रो प्रतिरक्षा प्रणालीले एन्टिबडीहरू बनाउँदछ जुन भाइरसको सतहभरि टाँसिन्छ। जब भाइरसले हाम्रो कोषिकाहरूमा टाँसिन कोसिस गर्दछ, एन्टिबडीहरू बाटोमा आउँछन् र भाइरसलाई हाम्रो कोषिकाहरूमा जानबाट रोक्दछन्। यसले प्रतिरक्षा प्रणालीको अन्य भागहरूलाई भाइरस चिन्न र नष्ट गर्न मद्दत गर्दछ।

P

<p>Pandemic Spread of a new disease to every country around the world.</p>	<p>विश्वव्यापी महामारी संसारको हरेक देशमा नयाँ रोगको संक्रमण हुनु।</p>
<p>Pathogen A germ that can cause disease if you are infected, such as a virus.</p>	<p>रोगजनक तपाईं संक्रमित भएको खण्डमा बिमारी पार्नसक्ने कीटाणु, जस्तै भाइरस।</p>
<p>Peer-review Independent experts examine other people's research to make sure it is appropriate and correct.</p>	<p>समकक्षीहरूको समिक्षा स्वतन्त्र विज्ञहरूले यो उपयुक्त र सही छ भनेर निश्चित गर्न अन्य व्यक्तिहरूको अनुसन्धान जाँच गर्छन्।</p>
<p>Placebo A substance or treatment that has no effect on human beings.</p>	<p>प्लेसबो पदार्थ वा उपचार जसको मानवमा कुनै प्रभाव हुँदैन।</p>
<p>Polysaccharide vaccine A vaccine containing long threads of sugar molecules, which look like the surface of some kinds of bacteria. Polysaccharide vaccines are available for pneumococcal disease (such as pneumonia).</p>	<p>पोलिसाक्राइड खोप चिनीका अणुहरूको लामो रेशाहरू भएको एउटा खोप, जुन केही प्रकारका ब्याक्टेरियाहरूको सतह जस्तो देखिन्छ। न्युमोकोकल रोगका लागि पोलिसाक्राइड खोपहरू उपलब्ध छन् (जस्तै नोमोनिया)।</p>
<p>Pre-Clinical Trial A research study done before a clinical trial. The study tests whether a vaccine is safe to test on humans. As part of the COVID-19 trials, animal models included experiments on animals including mice and macaques.</p>	<p>अग्रिम-क्लिनिकल परीक्षण एउटा क्लिनिकल परीक्षण अघि गरिएको एक अनुसन्धानात्मक अध्ययन। सो अध्ययनले यो खोप मानवमा परीक्षण गर्न सुरक्षित छ कि छैन भनेर परीक्षण गर्दछ। COVID-19 परीक्षणहरूको हिस्साको रूपमा, पशु मोडेलहरूले मुसा र मक्का (एक प्रकारको बाँदर) लगायतका पशुहरूमा प्रयोग समावेश थियो।</p>
<p>Prime The first time a vaccine is given.</p>	<p>मुख्य पहिलो पटक खोप दिइएको समय।</p>
<p>Protein subunit vaccine Include harmless pieces (proteins) of the germ instead of the entire germ. Once vaccinated, our bodies recognize that the protein should not be there and build blood elements called T-lymphocytes and antibodies that will remember how to fight the germ if we are exposed in the future.</p>	<p>प्रोटीन सबुनिट भ्याक्सिन सम्पूर्ण कीटाणुको सट्टामा कीटाणुको हानिरहित टुक्राहरू (प्रोटीनहरू) समावेश हुन्छन्। खोप लगाइसकेपछि, हाम्रो शरीरले त्यहाँ प्रोटीन हुनुहुँदैन भन्ने थाहा पाउँछ र टी-लिम्फोसाइट्स र एन्टिबडी जस्ता रगत तत्वहरू निर्माण गर्दछ जसले भविष्यमा हामी कीटाणुको सम्पर्कमा आएको खण्डमा कीटाणुसँग कसरी लड्ने भनेर सम्झन सक्छ।</p>

R

Roll out

The introduction of a new drug or vaccine. For the COVID-19 vaccination program this includes multiple phases: 1a, 1b, 2a, 2b, 3. Priority groups are identified by considering current public health and medical evidence on who would be most affected if they got COVID-19.

फैलावट

नयाँ औषधि वा खोप प्रयोगमा ल्याउने कार्य। COVID-19 खोप कार्यक्रमको लागि यसमा धेरै चरणहरू: १ ए, १ बी, २ ए, २ बी, ३ पर्दछन्। COVID-19 भयो भने सबैभन्दा बढी कसलाई प्रभाव पर्छ भन्ने विषयमा उपलब्ध वर्तमान सार्वजनिक स्वास्थ्य र चिकित्सा प्रमाणहरूको विचार गरेपछि प्राथमिकता समूहहरूको पहिचान गरिन्छ।

Reactogenicity

A group of effects that often happen after vaccination. It can include pain, redness or swelling around where the vaccine was injected. A person might feel tired, or hot or have a headache. Importantly, these are signs that an immune response is working.

रियाक्टोजिनिसिटी

प्रभावहरूको एक समूह जुन विशेष गरि खोप पछि हुन्छ। यसमा खोप लगाएको ठाउँ वरिपरि दुख्ने, रातो हुने वा सुन्निने हुनसक्छ। एउटा व्यक्ति थकित, वा तातो वा टाउको दुखाई महसुस गर्न सक्छ। महत्त्वपूर्ण रूपमा, यी प्रतिरक्षा प्रतिक्रियाले काम गर्दछ भन्ने संकेतहरू हुन्।

Regulatory body

A government organisation that decides which vaccines can be registered in a country and legally used in the country.

नियामक निकाय

एउटा सरकारी संस्था जसले उक्त देशमा कुन खोपहरू दर्ता गर्न सकिन्छ र कानुनीरूपमा प्रयोग गर्न सकिन्छ भन्ने निर्णय गर्दछ।

S

SARS-CoV-2

The official name of the virus that causes the disease known as COVID-19. It belongs to family of viruses called coronaviruses.

SARS-CoV-2

COVID-19 को रूपमा चिनिने रोगको लागि जिम्मेवार भाइरसको भाइरसको आधिकारिक नाम। यो कोरोनाभाइरस भनिने भाइरसको परिवारसँग सम्बन्धित छ।

Spike protein

Coronaviruses have sharp bumps on their surface. Those bumps are called spike proteins. They help the virus enter a person's cells.

स्पाइक (काडेदार) प्रोटीन

कोरोनाभाइरसको सतहमा तिखो बम्पहरू छन्। ती बम्पहरूलाई स्पाइक प्रोटीन भनिन्छ। यसले भाइरसलाई व्यक्तिको कोषिकाहरू प्रविष्ट गर्न मद्दत गर्दछ।

Serology

Measuring the level of antibodies (immune proteins) present in the blood.

सेलेलोजी

रगतमा उपस्थित एन्टिबडीहरू (प्रतिरक्षा प्रोटीन) को स्तर मापन गर्ने कार्य।

Side Effect

Any unwanted or unexpected effects of a vaccine.

अन्य असर

खोपको कुनै पनि अनावश्यक वा अप्रत्याशित प्रभाव।

T

Therapeutic Goods Administration (TGA)

The Therapeutic Goods Administration (TGA) is responsible for checking vaccines and other medicines before they can be used in Australia.

थ्युरापेटिक गुड्स एडमिनिष्ट्रेशन (चिकित्सकीय सामान प्रशासन) (TGA)

थेराप्युटिक गुड्स एडमिनिष्ट्रेशन (TGA) अष्ट्रेलियामा प्रयोग गरिनु भन्दा पहिले खोपहरू र अन्य औषधीहरू जाँच गर्न जिम्मेवार छ।

Thrombosis with thrombocytopenia syndrome (TTS)

A newly described serious condition. A person gets unusual blood clots in the brain or in other parts of the body. It is also associated with low platelet levels.

थ्रोम्बोसाइटोपेनिया सिंड्रोमको साथ थ्रोम्बोसिस (TTS)

भर्खरै वर्णन गरिएको गम्भीर अवस्था। एउटा व्यक्तिको मस्तिष्कमा वा शरीरको अन्य भागहरूमा असामान्य रगतको थक्कालाहरू हुने। यो कम प्लेटलेट स्तरहरूसँग पनि सम्बन्धित हुन्छन्।

Transmission

The ability of a virus to pass from one person to another.

प्रसारण

एक व्यक्तिबाट अर्कोमा जाने भाइरसको क्षमता।

V

Vaccine

A type of medicine that supports our immune system to fight against certain germs and prevent disease. Usually, vaccines are given before the person encounters the germ. Each vaccine promotes the immune system to make antibodies against the germ.

खोप

एक प्रकारको औषधि जसले निश्चित कीटाणुहरूका विरुद्ध लड्न र रोगबाट बचाउनको लागि हाम्रो प्रतिरक्षा प्रणालीलाई मद्दत गर्दछ। सामान्यतया, व्यक्ति कीटाणुको संक्रमणमा आउनुअघि खोप दिइन्छ। प्रत्येक खोपले प्रतिरक्षा प्रणालीलाई कीटाणुको विरुद्ध एन्टिबडीहरू बनाउन प्रोत्साहन गर्दछ।

Vaccination

Giving a vaccine to help the immune system develop protection from a specific disease. Commonly used terms include shot, jab, needle, and inoculation.

खोप लगाउने

प्रतिरोधात्मक प्रणालीलाई विशेष रोगबाट सुरक्षा विकास गर्न खोप दिने कार्य। सामान्यतया प्रयोग भएका सर्तहरूमा शट, ज्याब, सियो र इनोकुलेसन समावेश हुन्छन्।

Vaccine Candidate

A new vaccine that is still being tested and is not licensed.

खोप लगाईने व्यक्ती

नयाँ खोप जुन अहिले परीक्षणको क्रममा छ र लाइसेन्स प्रदान गरिएको छैन।

Vaccine hesitancy

When a person is unsure about a vaccine and delays or refuses to receive the available vaccine.

खोप प्रतिको हिचकिटाहट

जब एउटा व्यक्ति खोपको बारेमा अनिश्चित हुन्छ र उपलब्ध खोप लगाउन ढिलासुस्ती वा अस्वीकार गर्दछ।

Variant (mutation)

Tiny changes in the genetic information inside a virus. Variants can occur when a virus multiplies or makes copies of itself.

भिन्न (उत्परिवर्तन)

भाइरस भित्रको आनुवंशिक जानकारीमा सानो परिवर्तन। भेरियन्ट्स देखा पर्न सक्दछ जब एक भाइरस धेरै बन्दछ वा यसले आफ्नो प्रतिलिपि बनाउँदछ।

Vial

A small container used to hold medicine

शीशी

औषधि राख्न प्रयोग गरिने एउटा सानो कन्टेनर।

Viral vector vaccine

Contains a modified version of a different virus from the one that causes COVID-19. Inside the modified virus, there is material from the virus that causes COVID-19. This is called a “viral vector.” Once the viral vector is inside our cells, the genetic material gives cells instructions to make a protein that is unique to the virus that causes COVID-19. Using these instructions, our cells make copies of the protein. This prompts our bodies to build T-lymphocytes and B-lymphocytes that will remember how to fight that virus if we are infected in the future.

भाइरल भेक्टर भ्याक्सिन

COVID-19 हुने भाइरसको परिमार्जन गरिएको संस्करण समावेश गर्दछ। परिमार्जित भाइरस भित्र, त्यहाँ COVID-19 हुने भाइरस सामग्री हुन्छन्। यसलाई “भाइरल भेक्टर” भनिन्छ। एक पटक भाइरल भेक्टर हाम्रो कोशिका भित्र भएपछि, आनुवंशिक सामग्री कोषिकाहरू COVID-19 कारण भाइरस को लागी अद्वितीय प्रोटीन बनाउन निर्देशन दिन्छ। यी निर्देशनहरूको प्रयोग गरेर, हाम्रो कोषिकाहरूले प्रोटीनको प्रतिलिपिहरू बनाउँदछ। यसले हाम्रो शरीरलाई टी-लिम्फोसाइट्स र बी-लिम्फोसाइट्स निर्माण गर्न प्रेरित गर्दछ जसले यदि हामी भविष्यमा संक्रमित भयौं भने कसरी भाइरससँग संघर्ष गर्ने सम्झन्छ।

V *Cont'd*

Viral shedding

When the virus made inside your body starts to be released into your surroundings. At that point, it may be spread or passed on to other people.

भाइरल शेडिंग

जब तपाईंको शरीर भित्र बनेको भाइरस तपाईंको वरिपरि फैलन थाल्छ। त्यस बेला, यो फैलिन वा अन्य व्यक्तिमा सर्न सक्दछ।

W

Waning immunity

When your level of immunity gets lower and lower with time.

कमजोर प्रतिरोधक क्षमता

जब तपाईंको प्रतिरोधात्मक क्षमताको स्तर समय बित्दै गएपछि कम र कम हुँदै जान्छ।